

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Педагогічний факультет

Кафедра педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика

СИЛАБУС ПРАКТИКИ

Літня педагогічна практика

«Середня освіта (Географія)»

за спеціальністю 014 Середня освіта (Географія)

галузі знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні
кафедри педагогіки та освітнього менеджменту
імені Богдана Ступарика
Протокол № 1 від “30” серпня 2019 р.

м. Івано-Франківськ – 2019

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Літня педагогічна практика
Викладач (-і)	Ковальчук Віра Миколаївна
Контактний телефон викладача	0669104361
Е-mail викладача	Vira1959@i.ua
Формат дисципліни	2. Цикл професійної підготовки. 2.1 Обов'язкові дисципліни 2.1.2. Практична підготовка
Обсяг дисципліни	180год.; кількість кредитів ECTS – 6
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	вівторок, 14.00 год. – 16.00 год.

2. Анотація до курсу

Сучасний етап розвитку системи освіти характеризується пошуком нових форм і методів професійно – педагогічної підготовки майбутніх учителів. Важливе місце серед них посідає практика. Літня педагогічна практика студентів факультету проходить у літніх дитячих оздоровчих закладах. Особливості цієї практики є у тому, що вона спрямована на конкретну професіоналізацію та збільшує можливості самореалізації майбутніх учителів, мобілізує особистісний потенціал та виявляє приховані здібності студента, забезпечує появу ідей у ситуації вирішення педагогічної проблеми, допомагає усвідомленню та почуттю задоволення від власної діяльності. Програма практики студентів розроблена відповідно до Закону України «Про вищу освіту», до «Положення про організацію та проведення практики у Державному вищому навчальному закладі «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» від 26 березня 2013 р., «Стратегії розвитку ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» на 2020-2025 рр.», навчального плану спеціальності й кваліфікаційній характеристиці, освітній програмі, інструкції з охорони праці та навколишнього середовища, Наскрізної програми практики спеціальності 014.07 – «середня освіта (географія)» Факультету природничих наук. Під час літньої виробничої педагогічної практики поглиблюються і закріплюються знання студентів спеціальності 014.07 – «середня освіта (географія)» із психології, педагогіки, сучасних освітніх технологій.. Під час педагогічної практики виробляються навички педагогічної праці.

Практика триває чотири тижні (). Вона складається з трьох етапів:

I етап – підготовчий. На цьому етапі проводиться настановча конференція, в ході якої студенти знайомляться із особливостями літньої виробничої педагогічної практики, звітною документацією, формами контролю, критеріями оцінювання, порадами фахівців. А також здійснюється аналіз організаційно-функціональних особливостей бази практики.

II етап – самостійна організація студентами спеціальності 014.07 «Середня освіта (географія)» навчально-виховного процесу в умовах конкретного позашкільного оздоровчого закладу.

III етап – підсумковий. Включає підготовку звіту, його захист і підсумкове оцінювання результатів практики.

Базами педагогічної практики є позашкільні оздоровчі заклади, які забезпечені висококваліфікованими кадрами (вихователі, вчителі вищої категорії, вчителі-методисти) і відповідають вимогам програми практики ОР бакалавр спеціальності 014.07 «Середня освіта (географія)». Базами педагогічної практики можуть бути літні оздоровчі табори, табори праці і відпочинку, Центри дитячої творчості, оздоровчі майданчики при школах, туристичні та спортивні бази. Незалежно від форми власності вони можуть бути таких типів: замський, санаторний, профільний, з денним перебуванням, праці та відпочинку тощо.

За сприяння керівництва облдержадміністрації укладені угоди з керівниками баз практики оздоровчих закладів області «Смерічка», «Дружба», «Сокіл», «Верховина», «Едельвейс», «Лімниця», де студенти проходять практику.

Оволодіння студентом первинним професійним досвідом відбувається з умінням оцінювати та аналізувати дії вихователя, вихованців в період відпочинку та оздоровлення час, виробляти творчий підхід до педагогічної діяльності; вчитися оформляти письмово результати спостережень та вести звітну документацію.

3. Мета та цілі курсу

Метою літньої виробничої педагогічної практики в літніх оздоровчих закладах на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти за галуззю знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальністю 014.07 Середня освіта (географія) у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» є засвоєння і поглиблення теоретичних та практичних знань, умінь і навичок студентів з фундаментальних і вибірковок дисциплін, засвоєння студентами сучасних методів, форм організації праці в галузі майбутнього фаху, формування у них на базі одержаних у вищому навчальному закладі знань, професійних умінь і навичок для прийняття самостійних рішень під час виховної роботи в реальних умовах відпочинку та оздоровлення, що характеризується комплексністю та невизначеністю умов; виховання потреби систематично поновлювати свої знання та творчо їх застосовувати у практичній діяльності. Практика передбачає підготовку випускників як фахівців – вчителів географії та класних керівників в загальноосвітніх навчальних закладах, які здатні до впровадження традиційних та інноваційних технологій виховання в професійній діяльності. Практика сприяє вихованню високоморальних, патріотичних, освічених особистостей, спроможних вносити істотний вклад у майбутнє як регіону, так й України.

Досягнення мети передбачає вирішення наступних **завдань**:

Навчальні:

- забезпечити зв'язок теоретичних знань з реальним педагогічним процесом, використання їх у розв'язанні розвивальних та виховальних завдань;
- аналізувати соціально-психологічні проблеми та процеси, використовувати отримані результати у різних видах професійної діяльності.
- розвивати в практикантів уміння проводити виховні заходи з використанням сучасних методів і прийомів освітньої діяльності;
- формувати у студентів психологічну готовність до роботи в освітньому середовищі.

Наукові:

- поглиблювати теоретичні знання студентів та виробити творчий підхід до педагогічної діяльності;

- формувати вміння проводити науково-дослідницьку роботу.

Виховні:

- виховувати у студентів повагу і шанобливе ставлення до фаху педагога;
- формувати в майбутніх учителів потреби в педагогічній самоосвіті;
- розвивати в практикантів уміння здійснювати виховну роботу;
- сприяти становленню особистості студента-практиканта.

Професійні:

- вивчати документацію: план роботи оздоровчого закладу, планування вихователів та педагогів організаторів позашкільного закладу;
- проводити виховні заходи;
- проводити психолого-педагогічні спостереження за вихованцями, виявляти їхні вікові та індивідуальні особливості, рівень розвитку, рівень вихованості;
- складати характеристику на вихованця;
- складати індивідуальний план студента-практиканта за тижнями на весь період педпрактики (студент складає і узгоджує з груповим керівником індивідуальний план роботи на період практикуму до кінця першого тижня) та вести щоденник, в якому фіксувати результати спостереження студентів-практикантів, результати власної діяльності;
- виконати завдання кафедр педагогіки, психології.

Під час літньої виробничої педагогічної практики в дитячих оздоровчих закладах студенти повинні **знати:**

- найважливіші законодавчо-нормативні освітні документи;
- вікові та індивідуальні особливості розвитку особистості;
- сутнісні характеристики понять «виховний процес», «педагогічна майстерність»;
- закономірності, принципи, методи, форми і засоби виховання;
- особливості організації та проведення виховної роботи у позашкільних закладах освіти відповідно до положень нормативно-правової бази національної системи освіти;

4. Результати навчання (компетентності)

Уміння виконувати відповідні експериментальні дослідження та застосовувати дослідницькі навички за професійною тематикою.
 Вміти орієнтуватися у чинній законодавчо-нормативній базі з питань педагогіки та методики викладання предмета.
 Вміти здійснювати пошук інформації в різних джерелах для розв'язування професійно-педагогічних ситуацій.
 Здатність до організації виховного процесу в шкільних та позашкільних закладах освіти.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття

Загальна кількість годин

Літня педагогічна практика		180			
Практична підготовка					
самостійна робота					
Ознаки курсу					
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний /		
6-й семестр	014.07 Середня освіта (географія)	III курс	Практична підготовка		
Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год.	Вага оцінки	Термін виконання
Етап Підготовчий.	1. Організаційні заняття 2 год.	Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України. – Міністерство освіти України. Збірник законодавчих та нормативних актів про освіту. – Вип. 1. – Київ, 1994. – с. 139 – 152 Ковальчук.В.М. Робоча програма «Літня виробнича педагогічна практика». – Івано-Франківськ, 2019.с.	Організаційне заняття на Факультеті: ознайомлення з інструктажем з техніки безпеки, ознайомлення студентів із завданнями та змістом педагогічної практики, формою контролю, необхідною звітною документацією, критеріями оцінювання. Організаційне заняття на базі практики: Розподіл практикантів по робочих групах. Екскурсія по закладу. Ознайомлення з методикою майбутньої роботи, порядком ведення щоденників педагогічної практики, спостережень і нотаток, збору й обробки матеріалів, проведення інструктажу з правил охорони праці та протипожежної безпеки тощо.		Червень 2020 р.

<p>Етап 2 Реалізація основних функцій вихователя в умовах конкретного оздоровчого закладу.</p>	<p>Практика год Самостійна робота год</p>	<p>Ковальчук.В.М. Робоча програма «Літня виробнича педагогічна практика». – Івано-Франківськ, 2019.с.</p>	<p><i>Ознайомлення , 1 тиждень):</i> з системою виховної, роботи оздоровчого закладу, з порядком ведення документації (з бесіди директора ЛОЗ ; із специфікою методики виховної роботи вихователів; <i>2. Вивчити:</i> план виховної роботи ЛОЗ; анатоμο-фізіологічні, психологічні й індивідуальні особливості колективу дітей, вивчення вікових та індивідуальних особливостей вихованців, їхніх нахилів та інтересів; шляхом проведення бесід з вихованцями; <i>3. Активна фаза практики:</i> планування виховного процесу; підготовка й проведення виховних заходів; Після закінчення виховних заходів проводиться обговорення, в якому приймають участь всі присутні. В ході обговорення висловлюються зауваження теоретичного (стосовно змісту), управління дитячою аудиторією, активність студентів, використання технічних засобів навчання.</p>	<p>50 б (за результатами щоденника і карток аналізу виховних заходів)</p>	<p>червень 2020 р.</p>
---	--	---	--	---	------------------------

			Студенти-практиканти фіксують свої зауваження у письмовій формі у щоденнику керівник ЛОЗ надає характеристику з рекомендованою оцінкою); проведення психолого-педагогічних спостережень; проведення індивідуальних бесід з вихованцями; можлива участь у роботі семінарів, засіданнях педагогічної ради ЛОЗ, в підсумкових конференціях з педпрактики. Виконання індивідуальних завдань з метою надбання студентами умінь та навичок самостійного розв'язування відповідних завдань.		
Етап 3. Підсумковий	Захист практики, 4 год самостійна робота 30	Ковальчук.В.М. Робоча програма «Літня виробнича педагогічна практика». – Івано-Франківськ, 2019.с.	Оформлення і захист підсумкової документації, Захист індивідуального завдання	25 б. 25 б.	Червень 2020 р.

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	Розподіл балів:		
	№ з/п	Вид контролю	Бали
	1.	Оцінка проведених виховних заходів	30
	2.	Оцінка психолого-педагогічної характеристики вихованця або колективу.	20

6.	Оцінка письмового звіту і його захисту	20
7.	Оцінка індивідуального завдання	30
	ВСЬОГО	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80 – 89	B	добре	
70 – 79	C		
60 – 69	D	задовільно	
50 – 59	E		
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

<p>Вимоги до письмової роботи</p>	<p>Перелік документації, яку студент подає на кафедру після завершення практики:</p> <p>I. Календарний графік проходження практики. II. Психолого-педагогічний щоденник студента-практиканта. III. Звіт про проходження практики. IV. Характеристика на студента-практиканта. V. Відгук осіб, які перевіряли проходження практики, а також висновок керівника практики від вищого навчального закладу про проходження практики. VI. Конспект та аналіз виховного заходу. VII. Психологічна характеристика на вихованця VIII. Індивідуальне завдання.</p> <p>Форми контролю. Щотижневою формою контролю є перевірка керівником практики щоденників студентів і ознайомлення з усіма опрацьованими матеріалами; самоосвіта, кінцева форма – залік.</p> <p>Важливою формою підсумкового контролю студентів за проходженням педагогічної практики є конференція, що проводиться по закінченню практики. Після закінчення терміну практики студенти звітують перед кафедрою, відповідним підрозділом про виконання РПП та індивідуального завдання. Загальна форма звітності студента за практику – це подання письмового звіту друкованому вигляді. Оформляється звіт за вимогами, які передбачені РПП.</p> <p>Звіт разом з іншими документами, встановленими навчальним закладом (щоденник, характеристика та ін.), подається на рецензування керівнику практики від навчального закладу. Після доопрацювання та остаточного погодження з керівником практики звіт в друкованому вигляді разом з іншими документами, передбаченими РПП, подається на захист.</p> <p>Звіт з практики захищається студентом в комісії, призначеній завідувачем кафедрою або заступником декана Факультету. До складу комісії входять керівники-методисти практики від підрозділу університету і, за можливості, від баз практики, викладачі кафедри, які викладали практикантам спеціальні дисципліни. Підсумки практики підводяться на засіданні кафедри: підведення підсумків роботи практикантів;</p> <ul style="list-style-type: none"> - виявлення досягнень і недоліків у їхній роботі; - оцінка рівня теоретичної і практичної підготовленості студентів до роботи за спеціальністю; - оцінка якості роботи з організації практики її керівниками; - визначення заходів, спрямованих на подальше поліпшення практики. <p>Оцінка за практику вноситься в заліково-екзаменаційну відомість і в індивідуальний навчальний план (залікову книжку) студента та враховується стипендіальною комісією при визначенні розміру стипендії.</p> <p>Підсумки літньої педагогічної практики обговорюються на засіданні кафедри та заслуховуються вченою радою Факультету не менше одного разу протягом навчального року.</p>
-----------------------------------	--

Критерії до оцінювання		
Вид діяльності	Кількість балів	Критерії оцінювання
Оцінка виховної роботи	30	виховні функції педагога- організатора в цілому досягнуті; тема заходу є актуальною й вмотивованою, виховний захід проведений на високому рівні заходу з урахуванням вікових особливостей, може формувати економічну грамотність і підприємливість в вихованців, політичну і правову культуру, може формувати високу історичну й громадянську свідомість, національну гідність, провадити громадянсько-патріотичне виховання серед молоді.
	28-21	тема заходу в цілому є актуальною й вмотивованою, функції виховного заходу реалізовані не повністю; недостатньо актуалізована тема заходу з урахуванням вікових особливостей, запитів, інтересів вихованців; недостатня відповідність методів, прийомів, засобів, форми організації, що використовувались при проведенні заходу, його цілям і завданням та віковим особливостям учасників виховного процесу
	14-17	тема заходу є не досить актуальною й вмотивованою, функції виховного заходу не повністю реалізовані; недостатньо актуалізована тема заходу; зміст його не відповідає віковим особливостям вихованців; методи, прийоми, засоби, обрана форма організації не є адекватними його цілям і завданням, віковим особливостям ; не досягнуто достатньої активності й самостійності студентів у процесі підготовки та проведення виховного заходу.
	10-13	Студент не виконував функції педагога організатора, вихователя, виховний захід не проведено.
Оцінка психолого-педагогічної характеристики на учня	20	психолого-педагогічна характеристика відповідає вимогам, не містить помилок, студент її здійснив спираючись на дані взяті від однолітків, а також здійснивши педагогічне спостереження.
	18-11	психолого-педагогічна характеристика в цілому відповідає вимогам, однак є окремі неточності (наприклад, соціальна спрямованість особистості визначена слабо, або позиція в колективі ін.)
	14-17	У характеристиці є значні помилки; не повною мірою визначені риси характеру вихованця, його місця у колективі ін.
	10-13	психолого-педагогічна характеристика не відповідає вимогам
Оцінка письмового звіту і його захисту	20	студент здав у визначений термін правильно оформлену документацію. Здійснена підготовка чітко, логічно структурованого звіту, що відповідає вимогам оформлення звітної документації та включає самооцінку власної діяльності. У звіті відображена кількість проведених виховних заходів, його участь в обговоренні виховних заходів студентів.. Студент відповідає без помилок на запитання. Знає сутнісні характеристики понять

			<p>«педагогічна майстерність» і «педагогічна техніка»; шляхи вдосконалення майстерності вихователя й способи самовдосконалення; сучасні інтерактивні методи виховання, форми організації виховного процесу.</p> <p>Виявляє здатність передбачати нові освітні потреби і запити, вносити корективи в процес виховання з урахуванням даних діагностики; вдосконалювати з високим рівнем автономності здобуті під час практики компетенції. Може аналізувати, генерувати інноваційні вирішення проблем або ситуацій, критично оцінювати результати власної педагогічної діяльності.</p>
		16-18	<p>Студент вчасно здав документацію, однак у ній містяться незначні помилки. Під час захисту студент відповідає на запитання по суті, однак є незначна кількість помилок. Знає сутнісні характеристики понять «педагогічна майстерність» і «педагогічна техніка»; сучасні інтерактивні методи виховання.</p> <p>Виявляє здатність вдосконалювати з достатнім рівнем автономності здобуті під час практики компетенції, усвідомлювати призначення професійної діяльності вчителя. Може аналізувати критично оцінювати результати власної педагогічної діяльності, застосувати професійний і творчий потенціал в освітній сфері суспільного життя.</p>
		13-15	<p>Студент вчасно здав документацію, у якій проте є значні неточності та не доопрацювання. Під час захисту студент відповідає на запитання, однак є значна кількість помилок. Знає сутнісні характеристики понять «виховання», «педагогічна майстерність» і «педагогічна техніка»...</p> <p>Виявляє здатність вдосконалювати з низьким рівнем автономності здобуті під час практики компетенції.</p>
		10-12	<p>Невчасно зданий звіт, який виконаний загалом невірно. Відповісти на запитання комісії не може, або відповідає не вірно.</p>
	Індивідуальне завдання	30	<p>Індивідуальне завдання виконане повною мірою, правильно оформлене, творче і самостійне, виявляє здатність генерувати нові ідеї, відповідальність.</p>
		28-29	<p>Є незначні помилки при підготовці індивідуального завдання</p>
		26-27	<p>Присутні значні помилки при підготовці індивідуального завдання, є помилки в оформленні і логіці викладу.</p>
		10-15	<p>Індивідуальне завдання не виконане або виконане недбало</p>
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Належне виконання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) постійно і вчасно перебувати на базах практики, дотримуватися техніки безпеки. 2) вчасно заповнити календарний графік практики, щоденник та ін. документацію; 3) на високому рівні проводити виховні заходи, виконати передбачені практикою завдання. 		

	4) виконати індивідуальне завдання.
5) вчасно і якісно оформити підсумкову документацію, відповідати на запитання під час захисту звіту. |
|--|---|

7. Політика курсу

Шляхом підвищення якості освіти та зменшення розриву між практичною та теоретичною підготовкою фахівця по спеціальності 014.07 «Середня освіта (географія)» є тісна співпраця ВНЗ та роботодавця в межах практики. Політика практичної підготовки передбачає ретельну організацію проведення практики, яка є студентоцентрична і спрямована на підготовку висококваліфікованого вчителя географії, затребуваного на ринку праці. До керівництва педагогічною практикою здобувачів освіти залучаються кращі викладачі методисти та вихователі області. Мета і цілі практики відповідають програмним результатам ОП спеціальності 014.07 «Середня освіта (географія)».

Між ВНЗ і стейкхолдерами укладені відповідні угоди і договори: угоди про співпрацю між Департаментом освіти, науки та молодіжної політики Івано-Франківської ОДА та ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника” та ін. договори, з якими можна ознайомитися на сайті **кафедри географії**.

Студент, який не виконав програму практики, отримав незадовільний відгук на базі практики, незадовільну оцінку за практику, відраховується з університету. Якщо програма практики не виконана студентом з поважної причини, то навчальним закладом надається можливість студенту проходження практики повторно у пізніший термін (в межах графіку навчального процесу).

1. Рекомендована література

- 1.«ПОЛОЖЕННЯ про організацію та проведення практики у Державному вищому навчальному закладі «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» від 27 листопада 2019 р.
- 2.Закон України «Про відпочинок та оздоровлення» 2004р.
- 3.Закон України “Про вищу освіту” від 1 липня 2014 року
- 4.Ковальчук .В.М. Робоча програма «Літня виробнича педагогічна практика». – Івано-Франківськ, 2019.
- 5.Ковальчук В.М.Методика соціально-виховної роботи в сучасних умовах. Методичні рекомендації для самостійної роботи студентів.-Івано-Франківськ.Місто НВ,2014.-82с.
- 6.Ковальчук в.М.Підготовка майбутніх учителів до виховної роботи з дітьми в дитячих закладах відпочинку та оздоровлення .Інформаційний бюлетень кафедри педагогіки., Івано-Франківськ.Місто НВ,2014.
- 7.Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи: Бібліотека з освітньої політики / Під заг. ред. О.В.Овчарук. – К.: “К.І.С.”, 2004.112 с.
- 8.Кацова Л.Г. Формування професійного інтересу у майбутніх учителів у процесі педагогічної практики: Дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04 Херсон, 2004. – 196 с.
- 9.Соя М. Педагогіка дитячого оздоровчого табору. - Івано-Франківськ, 1997.
- 10.Середюк Г. Педагогічний пошук класного керівника.- Тернопіль: Богдан, 2003.
- 11.Сухомлинський В.О. Сто порад вчителю. К., 1979.
- 12.Сорока Г.Методичне забезпечення виховної роботи // Управління школою. – 2004

Викладач _____ Ковальчук В.М.